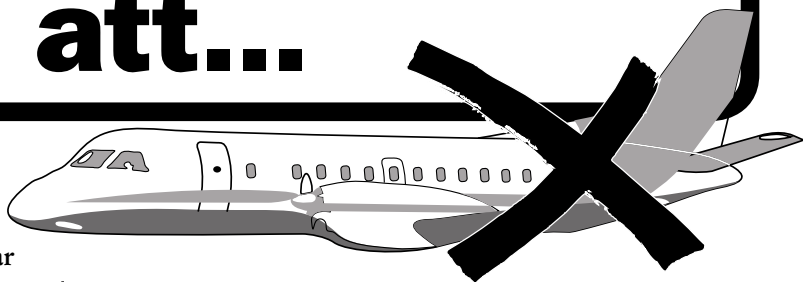

Visste du att...

...det antal flygrörelser Göteborg Söve flygplats AB söker tillstånd till, nästan **84.000 flygrörelser per år**, kommer att motsvara en start eller landning oftare än **var sjunde minut**, dag som natt alla dagar året runt.

...flygbuller är mer störande och störningen dröjer kvar längre än andra bullerkällor vid samma nivåer.

...när man väl fått tillstånd för tung flygtrafik kan man enligt EU-regler inte hindra någon typ eller storlek på flygplan att trafikera flygplatsen.

...ökad trafik på Söve med all sannolikhet kommer att innebära en **minskning** av såväl **bruksvärde** som **fastighetsvärde** för många berörda.

...flyget förbrukar mest bränsle av våra transportmedel, både per personkilometer och fraktkilometer, vilket i sin tur medför de **största koldioxidutsläppen** per nämnda enheter.

...man på Söve flygfält endast tillhandahåller blyad flygbensin som innehåller 3 gånger mer bly än den bensin som sedan flera år är helt borttagen som bränsle för vägtrafiken. Bolagets förbrukning motsvarar **mer än 2,2 ton** utsläpp av bly till naturen under en 10-års period. Dessutom tillkommer de utsläpp från flygtrafik som inte tankar på Söve, vilka utgör ytterligare miljöbelastning från den giftiga tungmetallen bly.

...allt flygbränsle, bensin som fotogen, är **helt skatt- och momsbefriat** för såväl kommersiellt som privat bruk!! På all övrig bensin eller diesel till i princip alla andra användningsområden utgår skatter på mellan 4.50-6.50 kr/liter. På miljöbränslena rapsolja, naturgas, och etanol utgår olika skatter och alltid moms.

...miljöstörningarna från flygtrafiken innebär att flygplatsetableringar såväl som förändringar av flygvägar möter högljudda protester från närboende, miljörelser m.fl. (läs mer på www.nonoise.org/news/air.htm).

...svenska forskare har visat att **förhöjt blodtryck** är vanligare bland flygbullerexponerade personer runt Arlanda flygplats. Detta stöds också av utländska undersökningar.

...barns **inlärningsförmåga** kan påverkas negativt av bullerstörningar från flyg. Undersökningar av barn som bor vid två flygplatser i München visar att buller påverkar **långtidsminnet** och förmågan att språkligt hantera information.

...flygbullerexponering uttrycks i Sverige med ett dygnsbaserat lika energiindex, där en korrigering för tid på dygnet ingår (enheten FBN=flygbullernivå). Omfattande undersökningar visar dock att utbredningen av störningsreaktionerna bland befolkningen runt flygplatser är bättre relaterad till den **maximala bullernivån**, dvs bullret från den mest bullrande flygplanstypen.

...Miljöhälsoutredningen SOU 1996:124 beskriver hur buller påverkar sömnen. Detta kan gälla förlängd insomningstid, sömndjupsförändringar som kan resultera i vakenhet, subjektivt upplevd dålig sömn och nedsatt prestationsförmåga. Östörd sömn är väsentlig för såväl mental som fysisk hälsa och välbefinnande och är en förutsättning för att vi ska fungera väl i vårt dagliga liv. Sömnstörningar är därför de allvarligaste effekterna av bullerexponering i våra boendemiljöer. Oregelbundet buller med **stor skillnad mellan bakgrund och toppnivå** medför större risk för störning än ett jämnt regelbundet och förutsägbart buller. Maximala nivåer på 45-50 dBA ger en negativ påverkan på sömnen. Det är **inte möjligt att vänja sig** vid störande buller under sömnen. Den kritiska tidpunkten för störning av sömn och vila är kvällen och nattetid. För äldre, sjuka, och skiftarbetare är det väsentligt att en ostörd sömn/viloperiod även står att finna under dagtid. Under veckoslut och helger tillkommer tidiga mornar som en känslig period.

...Gbg Söve flygplats AB i en skrift till hushållen i dess närhet skriver "vi skall inte bygga ut". Med facit i hand vet vi nu att bolaget redan planerar investera omkring 50 miljoner i ett första skede och vill öka trafiken, huvudsakligen tungt flyg, med c:a 40.000 rörelser. Är inte det att bygga ut?!!

...man utan föregående miljöprovning när som helst kan lägga om flygvägarna.

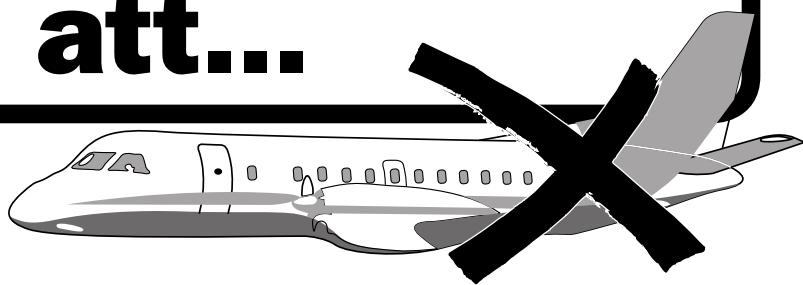
...det finns ett Riksdagsbeslut i handlingsplanepropositionen som säger: "Bullerstörningarna i samhället skall begränsas kraftigt såväl avseende ljudnivåernas höjd som avseende antalet människor som utsätts för buller".

Information från Naturskyddsföreningen i Göteborg på nästa sida...

Källor: Göteborg Söve flygplats AB, Luftfartsverket, Statoil, Preem, Göteborgs-Posten, SCB, Riksskatteverket, Handlingsplan mot buller; Tor Kihlman, Göteborgs universitet avdelningen för Miljömedicin, Staffan Hygge m. fl. KTH Gävle, Mats Rosenlund m. fl. Miljömedicinska enheten Stockholmsläns landsting, Socialstyrelsen, utdrag ur "Lärobok i miljömedicin", Naturvårdsverket, Miljödomstolen.

Aktionsgruppen mot en storflygplats på Söve
www.landskapsskydd.nu/flyg

Visste du att...

...mer flyg innebär mer luftföroreningar och mer buller. Räknat per passagerarkilometer är flyget det transportsätt som påverkar miljön mest.

...kväveoxider (NO_x) släpps ut från flygets motorer. Nära marken bidrar NO_x till försurning, övergödning samt bildandet av fotokemiska oxidanter, exempelvis ozon. Detta så kallade marknära ozon ger frätskador på växtlighet, smogbildning och hälsoeffekter. Vid utsläpp av kväveoxider på högre höjder bildas ozon som istället blir en effektiv växthusgas. Man beräknar att kväveoxiderna ger lika stor växthuseffekt som flygets utsläpp av koldioxid, eller möjligtvis strax därunder.

...lokalt utgör buller från flygtrafik ett mycket störande inslag för de boende. Buller har visat sig kunna ge hälsoeffekter i form av högre blodtryck.

...EU har beslutat att människors rörlighet ska vara ekologiskt hållbar. Vad gäller flyget så har EU inte gjort någonting för att anpassa Europas flygtrafik till detta mål. Exempelvis betalar inte flygbolagen vare sig energi- eller koldioxidskatter.

...flyget är en av de viktigaste och snabbast växande källorna till utsläpp som kan orsaka klimatförändringar. Utsläppen motsvarar hälften av de utsläpp som all annan trafik sammanlagt ger upphov till.

...utsläppen från luftfart fördubblas i stort sett vart tionde år. Passagerartrafiken har vuxit med 9 procent om året sedan 1960.

...skillnaden i utsläpp (i gram) är så här stora mellan tåg och flyg för en inrikes resa på 60 mil:

ÄMNE	Tåg	Flyg
Koldioxid - CO ₂	4,0	98400
Kväveoxider - NO _x	0,02	306
Kolmonoxid - CO	0,15	564
Kolväten - HC	0,02	36

(Utsläppen gäller för 1 passagerare. Flyget har en belägningsgrad på 65 % och tåget (X 2000) på 50 %. Tåget kör på Bra Miljöval el. Uppgifternas kommer från SJ:s och Luftverkets respektive hemsidor.)

...koldioxid (CO₂) som släpps ut i atmosfären har en genomsnittlig uppehållstid på ca 100 år, effekterna blir därför globala. De andra miljöpåverkande gaserna (NO_x, SO_x och vattenånga) har kortare uppehållstider och har därför miljöpåverkan av mer regional karaktär.

...flyget omfattas inte av Kyoto-protokollet!! Kyoto-protokollet, som är en del av FN:s konvention om klimatförändringar, var första gången man enades om att ta fram bindande minskningar av klimatgaserna (ex koldioxid, metan och ozon). Flygets utsläpp betraktas inte som tillhörande nationerna (när det gäller utsläpp av växthusgaser) och därför finns det inte heller några mål uppsatta för minskningen av utsläppen!

...på riktigt höga höjder (över 17 km) är kväveoxidutsläpp från flygplan slutligen delaktiga i nedbrytningen av det livsviktiga ozonskiktet, som skyddar jorden mot skadlig UV-strålning. På dessa höjder flyger överljudsplan. ■

Källa: All information på denna sida kommer från Naturskyddsföreningen i Göteborg.